

DOCHOWAĆ (54) *vb pf*

Oba o oraz a jasne.

inf dochować (15). ◇ *fut 1 sg* dochowam (4). ◇ *2 sg* dochowasz (1). ◇ *3 sg* dochowa (2). ◇ *2 pl* dochowacie (1). ◇ *praet 1 sg m* dochowałem, -m dochowałam (3). ◇ *2 sg m* -ś dochowałam (1). *f* dochowałaś (1). ◇ *3 sg m* dochował (6). *f* dochowała (4). ◇ *3 pl m pers* dochowali (4). ◇ *con 3 sg f* by dochowała (1). ◇ *2 pl m pers* -byście dochowali (1). ◇ *3 pl m pers* -by dochowali (1). ◇ *con praet 3 sg m* -by był dochował (1). ◇ *3 pl m pers* dochowali by byli (1). ◇ *impers praet* dochowano (2). ◇ *part praes act* dochowając (1). ◇ *part praet act* dochowawszy (3); -awszy (2), -(a)wszy (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. *Przechować coś, ustrzec; utrzymać (często z okolicznikiem czasu); conservare a. exsolvere a. praesiare a. servare a. tueri iusiurandum a. fidem, constituere, stare in fide, stare conditionibus a. conventis a. pactis a. promissis Cn (25) :*

dochować czego (15): KochZg A3; BielSpr 11; SkarJedn 147; SkarŻyw 245; NiemObr 74; ReszList 190; WyprPl C3; SarnStat 480, 492, 1270; Oni pierwzych Oycow ś. co byli przed nimi/ wykładali piłmá ś. iáko perły zbieráli/ y podania ich wtnego dochowáli/ á ty wżytкими gárdziłz. SkarKaz 43b; CiekPotr B2v; SkarKazSej 665b, 665 marg, 666a.

dochować co (8): DiarDop 110; SkarŻyw 115, 372; GostGosp 98; Vrżedy Kánclerzá y Podkánclerzego [...] Dekretá y Przywileie, Séymowé Conſtitucię Ípifowác, dochowác, y Metrykę Królewfká w Íwéy władzy mieć. SarnStat 316, 2; SkarKazSej 666a, 666a marg.

dochować komu [w tym: dochować czego komu (10), co komu (1)] (14): KromRozm I K3v; DiarDop 110, 118; Lepiéy Íye tedy zgádzác/ á w Ípólnéy miłóści Rádźic o tym/ zebyście w cále téy wolności/ Swobody Potomkom Íwym dochowáli/ Iáká wam práwie w ręce Oycowie podáli. KochZg A3; By byli potomcy ich tey Íprawy nie opuſzczáli przes niedbáłość Íwoię/ dochowali by nam iefczce byli do te^{go} czáfu w cáłości Monárchiey Íwoiey Rzymfkiey bes wátpienia BielSpr 11; On [Józef syn Jakubowy] zbożá ludziom/ ná świeckiego głodu wwiárowanie dochowál: á ten [św. Józef] chleb żywotá wiecznego świata wżytkiemu wychowál. SkarŻyw 245; NiemObr 74; WyprPl C3; Zamku, koronowánému Królowi dochowác, y pożytki zbierác Íkárbowé. SarnStat 480, 445; CiekPotr B2v; SkarKazSej 665b [2 r.], 666a [2 r.], 666 marg.

Zwrot: »wedle przysięgi dochowác« (1): a nam i ponaszym za taką sprawą RP naszą WKM przez ręce cało podaną i ku sprawowaniu zwierzoną cało też wedle przysięgi swej dochowác będziesz raczył DiarDop 110.

Szeregi: »dochowác i obronić« (1): Wiáry nam Kátholickiey tá koroná dochowála y obroniła. SkarKazSej 665 marg.

»ustrzec i dochowác« (1): PIERWSZY VRZĄD STAROSCI: Zamku Ítrzedz y dochowác wiernie. SarnStat 492.

»dochowác i zatrzymác« (1): miał Íerce do dobrego náśienia Íprawne/ rozum pochopny/ pámiéc lipka/ ktora dochowác i záttrzymác wiele mogła SkarŻyw 372.

2. *Dotrzymác (o zobowiązaniu moralnym lub umowie) (11) :*

dochować czego (3): *NiemObr* 72; A tego wżyfłtkiego: [*Artykułów Henrykowych*] nienárufzenie dochować, y nierozwálác, áni rołparác, áni prołto áni ná vkoł. *SarnStat* 109, 108. Cf »wiary dochować«.

dochować co (3): *SkarŻyw* 115; *ActReg* 32; Libertates, Swobody, które do wiernych rąk iemu łą zwierzóné, dochować: y pod łwym patrociniem dotrzymác ich ma. *SarnStat* 63.

dochować czego komu (3): może mię [*Bóg*] gdy mu wiary dochowam/ á iego łię imienia niezápřę/ przy czyłtołci zołtáwić. *SkarŻyw* 341, 457, 667a.

dochować co komu (1): [*Król Zygmunt III*] prosi utrimque abyscie totak rozumieli y towm donowawszy [!] woley bozey y RPtey tak to leczeli iakoby się periculu^m ztąd niedziało *ActReg* 32.

W charakterystycznych połączeniach: dochować cale (1), *cało* (1), *statecznie* (1), *w cale* (1), *w całości* (1), *wiernie* (3).

Zwroty: »pod przysięgą dochować« (1): *Confederáciiéy złtrony rozróznionych w wierze pod przysięgą dochować. SarnStat* 108.

»wiary dochować« (5): *SkarŻyw* 341, 457; *SkarKaz* 8a, 351a; [*Koronie*] wiary nie dochowáiąc/ łámi siebie zdradzácie *SkarKazSej* 667a.

3. Utrzymywać, żywić, zapewnić opiekę, chronić (do określonego czasu); alere, perducere Cn [kogo, co] (18) : *RejPs* 39v, 200v; przy porodzeniu Bachulá [*Semele*] vmarłá/ á dzyecię wyproto y dochowano go. *BielKron* 21; iednák opátrznół/ łtraž/ á opieká Páńłka/ nie zeydzye z niego/ ták iż y w łtałóci oney dochowa go do czáfu iego *RejPos* 330v, 228v, 266, 281v; *SkarŻyw* 62; *WisznTr* 3.

dochować komu (2): *RejPs* 89; dołyc mam dáru od páná mego/ iż mi fyná żywego do tego czáfu dochował *BielKron* 17v.

W charakterystycznych połączeniach: dochować do (tego) czasu (2), *až do tej godziny, do końca* (3), *łłusznych łat* (2).

Zwrot: »(až do) łmierci dochować« (7): Bo go w wielkim dołtátku łmierci dochowano/ Dla pieniędzy ktorych łie wiele nádziewano *HistLan* E3, B4v, C3, D3v; *SkarŻyw* 461; Matka yemu dała pol grzebya y wżyfłkyę swyerłnocz za yego dobrodzyełtwo yłz yá dochował ałz do łzmyerczy *ZapKółcier* 1579/67, 1579/69.

Synonimy: 2. dotrzymác; 3. zatrzymác.

Formacje pochodne cf CHOWAĆ.

Cf **DOCHOWAN, DOCHOWANIE**